

Nimalak e awaTyapani

Storyteller: Bill Parry

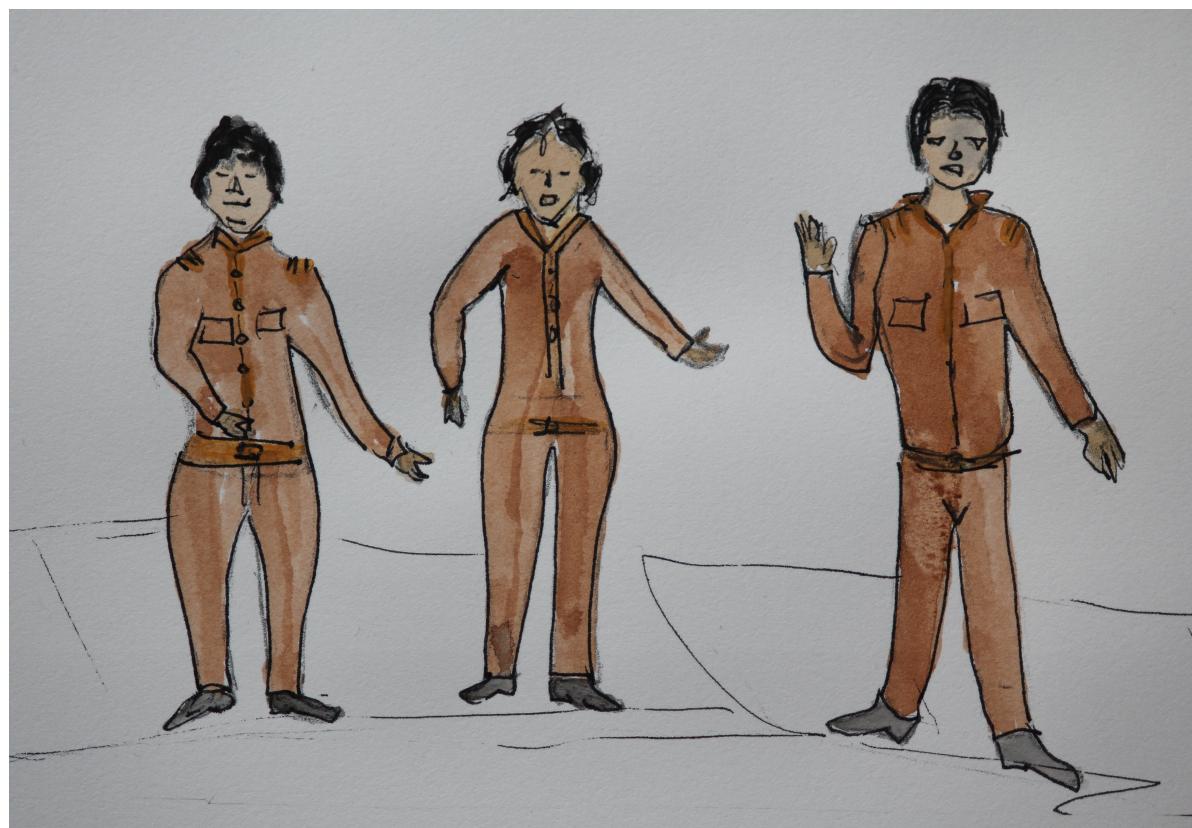
Illustrations: Alan Ariyu

Recording, layout, and transcription: Nick Reid

Originally produced as a photocopied booklet at Batchelor College in 1983.

Digitised and reformatted in 2015.

Nimalak wagimuy yedi tye yedi wappup tye ngan dede nem Port Keats. Awa Tyapani waddi tye, waddi wawu tye gagu apelpel e wirrnyinggin dini tittit tye yen'gi.

AwaTyapani wirrim 'Ngambani nime ngini, ep falmi tyityipi ne!' Wurrupun fuway falmi ngini kak wurru waddi sisi tye yeninggisi nyinnin yerrwirrim napa yerrminati e werrmenggenne Nimalak.

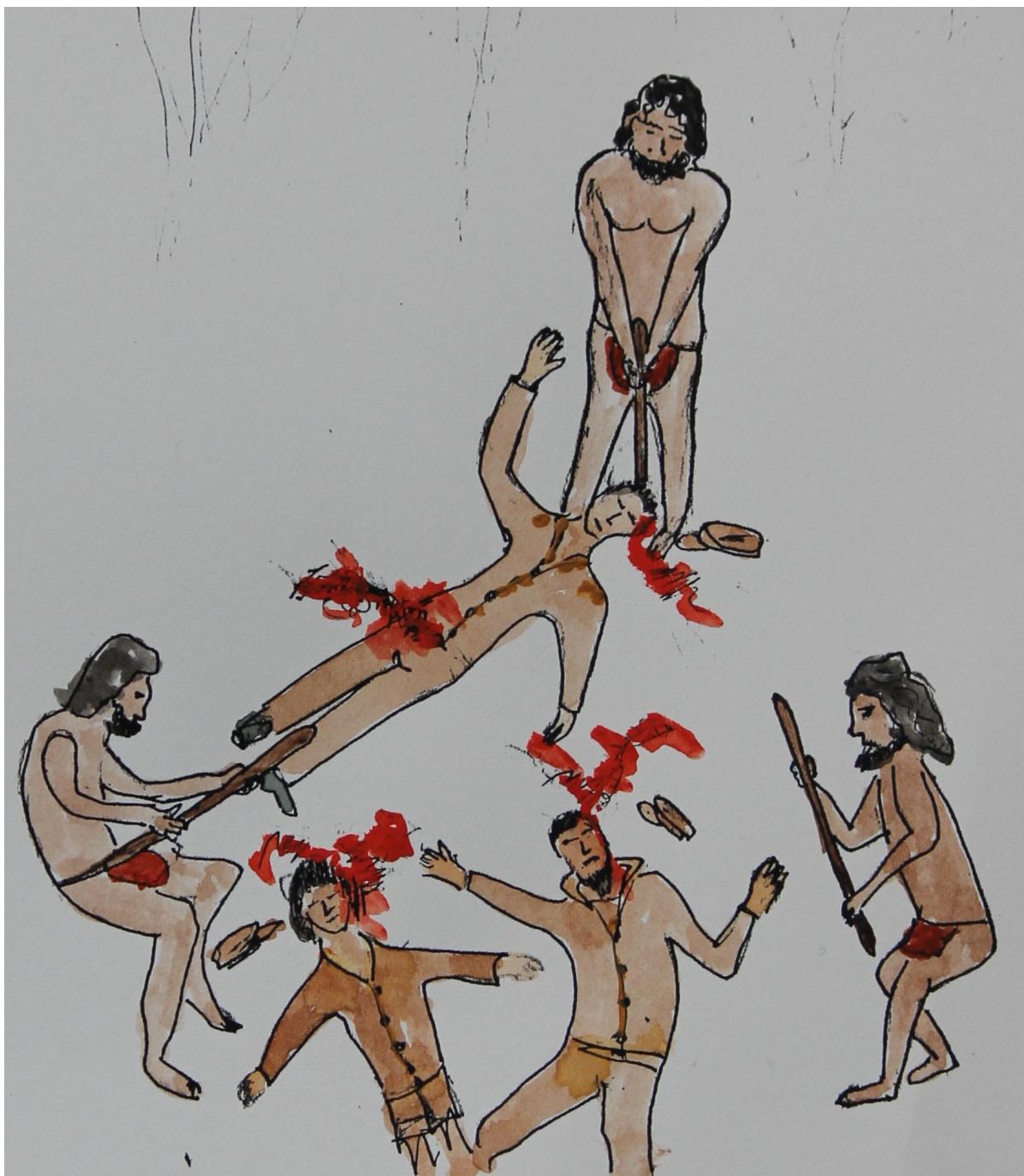
Peke, menyirr, miringga, miyi, raty warrim fime tyuk, wirrinne 'Falmi ngini, apuderri ngini ngaddi tye'. Falmi apuderri warrakma warimbirr bakul kak wurru waddi tye ngan yeninggisi minati warimbirr madiwap.

Wannim-pap, wayeyi wukume falmi menggin bawa, wayeyi wukume falmi menggin bawa, wayeyi wukume falmi menggin bawa.

Pulpulmuy kana winni tye. Nem Nimalak dim wayamuy minmi, ket wirriny tyeri Tyapani. Wirrim falmi waddi di kana tye. Wirrimbirr deme ninggi Tyapani kinyi pefi warrimbirr du e warrim madiwappup e werrmenggenne Nimalak, e ngan dede dini tye. Nem Nimalak dege waying gerrgirr nide wirringe tye. Membirr 'Ngindirr pal ngini'.

Tyapani warriny-tyerrpu 'Tyagani ngini?'.

'Gagu ngambani nime ngini angani ngini'. 'Yu' wirrinne. Waddi tye, wirrim Tyapani warrimbirr sufun angani waddi wawu tye warrim madipap kuderri nimbi, warrim fityuk, tyamirri. Nimalak membirrki were nem menne 'Nyinyi wayeyi yemi tip ngini, nyinyi wayeyi yemi tip ngini'. Nimalak yuri wutitmi menggin wa wanyinnin wupun mentyita, wayeyi wupun mentyita, wayeyi wupun menytyita, tyamirri.

Wannimbirr firr Tyapani warrakma e Nimalak wudam wul,
awafagarri wuddanggu wul dedenggurr, nayf wirrminggin wa.
Wuddam wul ngan afirr, wupung nguriket, detyerr nide wupun
tyerrwirr ngan detyerr. Wayeyi wupung nguriket wayeyi wupung
nguriket. 'Pupumuy yagarri tye kinyi nyinyi kirri! Yubu nimbi tye yani,
minde tye ngunyi ta!'. Gagu nyinnin afirr Tyapani wurrupunbirr wuty
kuderri nide kana. Wuddam wul dedenggurr e nyinnin yeninggisi

minati wannim madiwap waddi tye ngan dede Tyapani. Wirrim Nimalak wannim madipap, miyi tyuga, menyirr, raty, yurigarriywirr waddi wawu tye, wuddam wul dedenggurr.

Minde detyeri werri waddi tye awanyinnin Tawun awawaytpala wirrimbirr wayimuy Tyapani. Diwin mindefela, diwin yezi mindefela. 'Ya, tyagannimbi kinyi?' wirrim waytpala, dege wurrupun du kana.

'Yedi ninggi wunniwirr tyuk tye, ep afirr kana kerrtyem'.

'Ba' wirrim 'Ngambani-madiwap nime ngini'. Waddi tye wannim madipap ngan derri. Wunni fifili tye, werrben derridu dede nyinnin. 'Defirr kinyi firretyi waddi perpirk tye'. Wayedi watyikmembi membirr. 'Defirr kinyi warراكما. Kinyi pefi waddi tye, waddi tye ngan angani werrbe dada tye. Ngan wunniwirr tyuk tye Tyapani fetyen dini tye'. Wamumu warriny tyerrgatit beg nide, wirrsibem madiwirr. Wamumu wuddupun miwul fetyen kana Tawun, wananggal warrim fime fetyen. Wananggal membirr wamumu 'Kinyi fetyen Tyapani nimbi'. Wuddupunbirr tyuk Nimalak kana ngini. Awatyerreningga yedi wirrimbirr 'Minde ngagurr nimbi' wirrimbirr wamumu. 'Wayaga piwari Nimalak nyinda ninggi wuniwirr tyuk tye dini Tyapani'. Wamumu waTimber Creek nimbi wunnine fifili tye. Yedi awayedi fagarri wamumu waddene wurrkama tye. Nem yedi tye puy ninetyintyi. Werrben derridu Nimalak, nagam felfil wirrde wamumu dembirr mifuy. Kuri mirr wupun mirr tyamirri.

Wamumu werrim mityityirr, nagam fel dirrpedderr Timber Greek, kanbi benginne tyerrwirr kuri ding kuluk. Kurapukek kana yedi buy tye, yedi ngirkik tye, kanbi detyerr nem dingim baty tye yedi.

Nem Nimalak ngatypirr kana wudini tuwul tye yedi, e dingin lirr musyari. 'Aa ngatypirr kana ngaganim', Nimalak mem. 'Ngerimbirr mifuy. Wakinyi wamumu kide nawa yenim'. Wamumu mem 'Ngumbuda wul nime kana, mindefela. Ep awarrapun kana den tip Nimalak'.

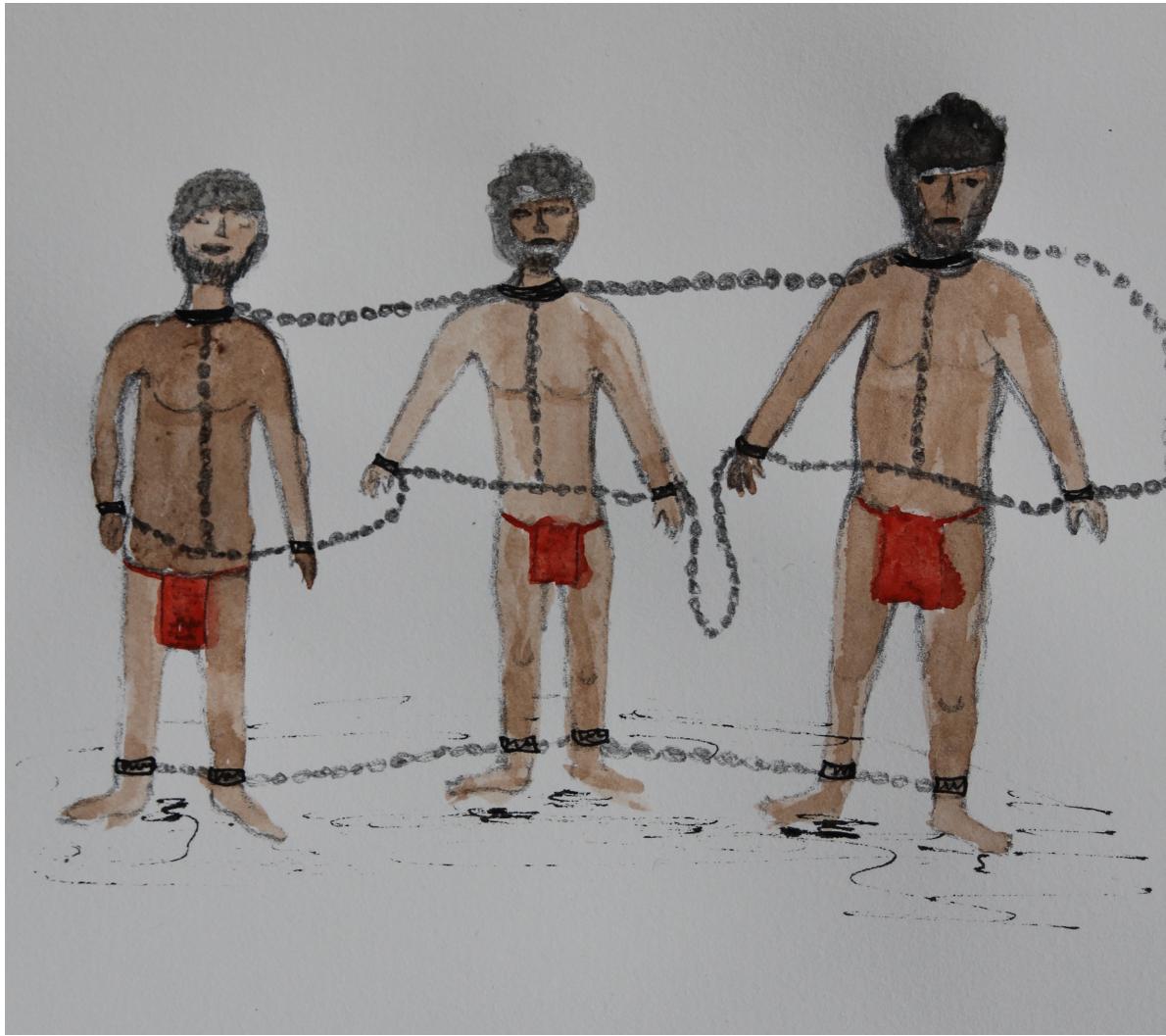
Wayedi yedi tye Timber Creek peke ngini. Wamumu menne, 'Nyinyi kide nimbi kinyi dede?'. 'Ngayi Port Keats nimbi'. 'Nimalak yinyinggin?'. 'Yu, bilirri nginyinggin yenim' menne. Wamumu pagu

mem nyinnin wayedi menne, 'Yimine ngini Nimalak, wakay kana, minde kana ngune fifili ngini, yubu kana'. Wanyinnin peke, miyi menggin wa wudam wul ngan dede nem pefi e Nimalak dinyinggin e Nimalak menne 'Yubu kana'. Wurrtisari yedi tye wamumu kak kana yedi tye e Port Keats ngan dede Nimalak, wirrinne 'Wakay kana!'. Miyi warin fime lawa ti.

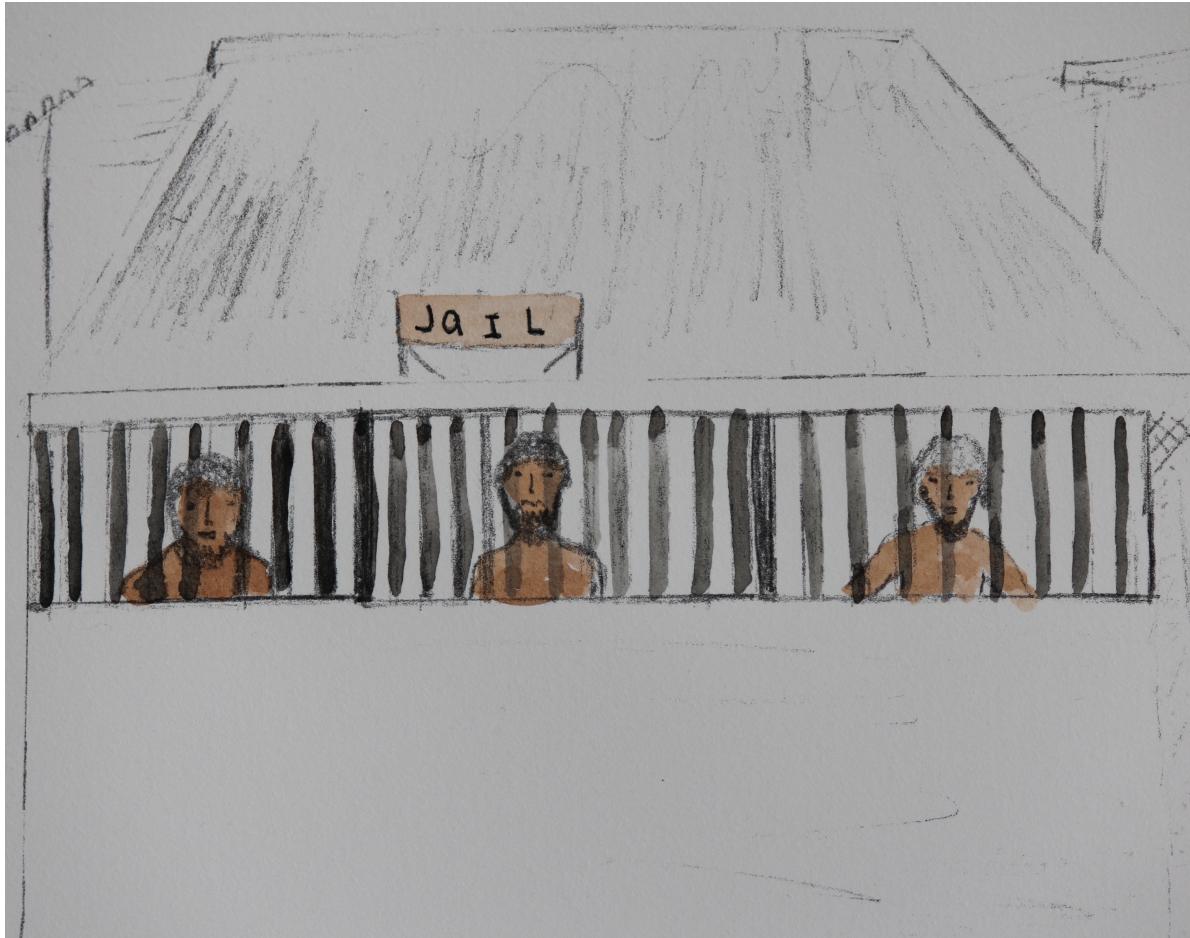
Ngunyineninggi dangim fisul chain yaga handcuff pocket nide deme
baty tye wamumu. Ngunyineninggi Nimalak dinne kay, 'Kakaw!'

Yenim miwap, handcuff menggin wa benginne mitum daba, defirr benginne mitum. Yedi fagarri wamumu nem wadde tye nendu wurrupunggi bi. Yerryaga pekpek wurrupunggi derribat nendu nide. Chain wirrminggin madiwa yerrfenggu yerrwutitmi e benginne mitum dementyi. Nem wamumu yenin derriwap nendu kak kana. Handcuff denne yerr e 'Chain kinyi' menne 'yi pal ngini'. E wayeyi menne 'Yi pal ngini, yi-pal ngini'.

Wirrim fangupirri mumba, wamumu sirre. Wannin tu, wannin tu . 'Kide kana Timber Creek?'. 'Mendi kana'. 'Kinyi ngambani tu nime ngini'. Werrmenggen Timber Creek wamumu ngan dede nem. Wannin tu, kak kana Tawun pefi kana dingimbirr pal tye murriga werri. Waddi tye Katherine, train wannim madiwap. Nimalak yenim madiwap train, chain werri.

Wamumu yenim madiwap, dingimbirr pal tye. Tawun pirri kana werrmenggen. Waddi tye court, wajudge menne 'Nyinyi jail nide yiwi ngini, yiwi ngini misi yani ngini, minde yeme getet ngini'. Dini tye kidin meyeninggi.

Awakinyi war werrme tye waddi Tyapani. Bomb wannang kuli Tawun Tyapani ninggi, wayimbirr-baty awatyityipi waytpala. Wamumu wirrim kana 'Awajail nimbi ngumbuduwirr tyuk nime kana ngini.' Waddi tye jail wamumu yerrnyinnin wembem werrim mita, Nimalak wirrinne, 'Wakay kana, dede nyinyi nide kana. Tyapani yinyirriwirr nimbi ngini yuwirr tyuk ngini afirr wakay napa. Medal ngarrinyi fime ngini, mamak' wirrinne.